

אף על פי פרק המישי כתובות

סא.

עין משפט נר מצוה

א מיי פכ"א מהלכות אשות ה"י ג סמג לאון פ"ב טו"ש"ע אה"ש סימן פ"ב ס"ד
ב מיי שם ה"י ט סמג פ"ב טו"ש"ע אה"ש סימן פ"ב ס"ד
ג מיי סמג פ"ב טו"ש"ע אה"ש סימן פ"ב ס"ד
ד מיי שם ה"י ג סמג פ"ב טו"ש"ע אה"ש סימן פ"ב ס"ד
ה מיי שם ה"י ג טו"ש"ע אה"ש סימן פ"ב ס"ד
ו מיי שם ה"י ג טו"ש"ע אה"ש סימן פ"ב ס"ד
ז מיי שם ה"י ג טו"ש"ע אה"ש סימן פ"ב ס"ד
ח מיי שם ה"י ג טו"ש"ע אה"ש סימן פ"ב ס"ד
ט מיי שם ה"י ג טו"ש"ע אה"ש סימן פ"ב ס"ד
י מיי שם ה"י ג טו"ש"ע אה"ש סימן פ"ב ס"ד
יא מיי שם ה"י ג טו"ש"ע אה"ש סימן פ"ב ס"ד
יב מיי שם ה"י ג טו"ש"ע אה"ש סימן פ"ב ס"ד
יג מיי שם ה"י ג טו"ש"ע אה"ש סימן פ"ב ס"ד
יד מיי שם ה"י ג טו"ש"ע אה"ש סימן פ"ב ס"ד
יז מיי שם ה"י ג טו"ש"ע אה"ש סימן פ"ב ס"ד
יח מיי שם ה"י ג טו"ש"ע אה"ש סימן פ"ב ס"ד
יט מיי שם ה"י ג טו"ש"ע אה"ש סימן פ"ב ס"ד
כ מיי שם ה"י ג טו"ש"ע אה"ש סימן פ"ב ס"ד
כא מיי שם ה"י ג טו"ש"ע אה"ש סימן פ"ב ס"ד
כב מיי שם ה"י ג טו"ש"ע אה"ש סימן פ"ב ס"ד
כג מיי שם ה"י ג טו"ש"ע אה"ש סימן פ"ב ס"ד
כד מיי שם ה"י ג טו"ש"ע אה"ש סימן פ"ב ס"ד
כה מיי שם ה"י ג טו"ש"ע אה"ש סימן פ"ב ס"ד
כו מיי שם ה"י ג טו"ש"ע אה"ש סימן פ"ב ס"ד
כז מיי שם ה"י ג טו"ש"ע אה"ש סימן פ"ב ס"ד
כח מיי שם ה"י ג טו"ש"ע אה"ש סימן פ"ב ס"ד
כט מיי שם ה"י ג טו"ש"ע אה"ש סימן פ"ב ס"ד
ל מיי שם ה"י ג טו"ש"ע אה"ש סימן פ"ב ס"ד

הבניסה לו שפחה אחת. קנת תימה אס הוא זן אותה א"כ מה מרויח הבעל דבלא דבלא שפחה היא היתה עושה הכל ולא היה זן אלא אותה לצדה ועמה זן אותה ואת שפחתה: **ואחת שצמצמה** לו משה גרמי. פירוש מלמדה לו ממנה שהוא חייב ליתן לה כמו קופה של בשמים ושאר דברים ומלמדה כל כך שיכול לקנות מזה כמה שפחות רצונו מס ויש גורסין שמלמדה לו משלו כלומר שהוא עשיר שיכול לקנות הרבה שפחות כפי צרכה:

אבל מווגת לו את הכוס ומצעת לו המטה. והא דמתן שלט אינה מלצת כדבתי זריש מלילתין (דף ד':) [ללא הוי כמו הלצת המטה למתני]: **מהלפא** דביתהו בידא דשמאלא. כדמחזור ויטרי פי' הרב ר' שמעיה שהיה נוהר רש"י אפי' שלא ליתן מפתח מינדו לידה ומכלאן אין ראייה דשאיני מווינת כוס שהוא דבר של חיבה ואסורה אפילו להביא לפניו על השולחן אלא למר מנחא ליה אזי קטיל ולמר אפומא דכוסא ומסדר אליהו דקמני גבי ההוא עובדא דמיימי צפ"ק דשבת (דף יג: וס) צלחא אחד שקרא הרבה ושנה הרבה כו' ששאל אליהו לאשתו שמה הצלת לו את הפך שמה הצלת לו את השמן ואמרה לו חס ושלוס אפי' צלחצצ קטנה לא נגע די נמי אין ראייה דמצעית לפניו דשלט על הצלת הפך היה מקפיד אלא הכי קאמר שמה צענית הצלת הפך לא נזרחת ונגע צין וכן משמע שהשיטתו אפילו בצלצב קטנה לא נגע די אבל שלא הביאה לו לא קאלמרה ומה שפירש המחלפא ליה צידא דשמאלא צימי בצונה דמשמע שיש להקל צימי בצונה מצימי נדוהת וכן מצוה צפרק קמא דשבת (סג) בההוא עובדא שהצליח לעיל דקאמר צימי נדוהת מהו אלך צימי לצונן מהו אלך נראה דהוי רגילין לטבול אחר שצעה לראיה כשפוסקת דלא אסיירא השתא אלא מדרבנן אכל זונת הזה שאין רגילות לטבול עד אחר שצעה נקיים אין חילוק צין ימי נדוהת לימי לצון כדאמרין בנסמכת שבת (דף סד: טה) תהיה בצנרתה בהוייתה מהא עד שתצא צמיס:

בריי זריאים: עיניו גדולות: חניי. בעלי מן: **כרפסא**. אפי"א: **כוסברתא**. אליינדר"א בלע"ז: **זערא** ידדה הוא. החלז רב גדדיה ומעצרה: **דלאו אורחא**. אין דרך משפחתה להניק: **צחיקא**. צמקומו. ולי נראה ל' לשון צחיקא קרן כלומר לשון פקדת מקוס צפקד מקומי ובצממי: **אורחא**. אורחים המשמטים שבת או חדש: **פרחי**. עוזרים לרכס. לפי שצמקוס שיש בני צית רבים נוהגים להתמרח עוזרי דרך: **הא שארא**. כגון דברים קטנים: **שראייה להניס**. שהניסה נדוהת רבה ויש כדאי למציאה נדוהת זו לקנות ממקומה שפחות להניס ולשמה: **אבל מווגת לו כוס ומצעת לו מטה**. לפרוס מסך ולצדין דבר שאינו טורח ומשקן דמילי דחיצה נינהו כדי שתמצבז עליו. ולא דמי למצעת דמתני' דהוי דבר של טורח. ובכפיה הני לא כפי לה אלא חכמים השיאוה ענה טובה להסגין זאת בישראל: **חוץ ממויגת כוס**. כל שהוא דברים של קירוב וחבה ומציין לדי' הרגל דבר: **מיחלפא ליה**. צימי ליבונה: **אזי סדיא**. מרחשומי: **אשריפא**. ספקל: **הכל משהין לפני משא**. המשמש כסעודה וכולין כפניו וסוהין מלהאכילו עד שיקומו הקרואים: **חוץ מצשר שמן כו'**. שמתאוה להם ומצטער: **הקופס** **סמו**. פירוש חוק ומס היום ממחרת זו כחלים: **כפשינא דאורי**. מין כמון ופטריות: **אספני**. הייתי מסוכן לחצוני בצלמוס מחמת תאות רכשוני: **גרנליי**. חמיות דקות ועגולות. **רודיליש בלע"ז**: **ממרה** **דנוניסא**. תמרה שמינה כמו קריב לגבי דיניה וזריהן (שבועות דף מו:): **קיוסא**. קיהון ציינים. איתר"א בלע"ז: **כל דאיס ליה ריחא או קיוסא**. מויק את מי שאוכלין לפניו ואינו אוכל: **הד ספי**. מחליל את השמש מכל מין ומין: **וחד ספי ליה ממין אחד**. בחלת סעודה לשובע ומשאר המינין שמהו עד שיגמרו סעודתו: **קייס ספי**. קודם שיתן לפניו: **מחאר ספי**. מכל מין ומין לאחר שנתן לפניו ולפני האורחין: **דקייס ספי משטעי אליהו** **צהדיה**. לפי ששנותן לפניו והוא רואה ומתאוה ומצטער ופעמים שיש אורחין הרבה: **אוגור**. שם מלך פרס: **אטורנגא דמלנא**. מושב שישן המנות לפני השמים וצלשוניי שניסקלאק"ש:

א) נפי בעלי זיו והדר ערך ערך זיו. פי' יפס ויאלס כפירוש ראשית כמה; ב) נפי בעלי צמר רחין; ג) נפי העלם רב פפאל; ד) נפיונין נה. ויש"ח; ה) נלעל מת. ו) נפי הערך ערך הנק צהריקאל; ז) נפיל ואמרן; ח) נלעל ד; ט) נפיל ואמרן; י) נפי העלם פפטי; יא) נלעל ד; יב) נפיל ואמרן; יג) נפי העלם פפטי; יד) נפיל ואמרן; יה) נפי העלם פפטי; יו) נפיל ואמרן; יז) נפי העלם פפטי; יח) נפיל ואמרן; יט) נפי העלם פפטי; כ) נפיל ואמרן; כא) נפי העלם פפטי; כב) נפיל ואמרן; כג) נפי העלם פפטי; כד) נפיל ואמרן; כה) נפי העלם פפטי; כו) נפיל ואמרן; כז) נפי העלם פפטי; כח) נפיל ואמרן; כט) נפי העלם פפטי; ל) נפיל ואמרן;

תוספות ר"ד

אמר ר"פ ביוק לן ר"ה ב"ח היא אומרת להניק והוא אומר שלא להניק שומעים לה דעצרא דירה הוא. הוא אומר להניק והוא אומר שלא להניק מהו כל היבא דלא אורחא לה שומעים אורחא ולא אורחא מא ביה דידה אוליין או בתר דידה אוליין. ופשיטא ל' עולה עמו ואניה וירדת. אמר ר"ה והיא בעולת בעל בעליהו של בעל ולא בירדתו של בעל. הכניסה לו שפחה א"ר חגא ואיתימא רבשי"א א שחכריה לו ממש לא כיון שראויה להכניס אפי"פ שלא הכניסה פירוש כיון שהכניסה לו כספים לקנותה ממקצתן. תניא אורח שהכניסה לו (א) וא' שפצאנה לו בתוך ביתו. ארבע יושבת בקתרא. ארי"ח ב"ח אמר ר"ה אפי"פ שאמר ד' יושבת בקתרא אבל מווגת לו את הכוס ומצעת לו את המטה ומרחצת פניו ידיו ורגליו (פי' הרב שאינו דומה הצעה זו להצעה דמתני' והצעה דמתני' מתפרש לקמן המטה והכרים והכסות ויש שם טורח יותר אבל הצעה דהבא הוא לפירוש חסידין על המטה שהוא לקירוב וחבה דומיא מנחה ליה (וס) וארי"ח ארי"ח כל מלאכות שהאשה עושה לבעלה נדה עושה לבעלה חוץ מושה והצעת המטה והרחצת פניו ידיו ורגליו: א"ר והצעת המטה ל"א אלא בפניו אבל שלא בפניו מנחה ל"י בה: מוינת הכוס. דביתהו דשמואל מחלפא ליה בידא דשמאלא דאבי מנחה ל"י אפומא דכוכב דרבא אבי סדיא דר"פ אשריפא פי' המורה בימי ליבונה וכן פי' ר"ח זיל ואינו נ"ל דאטו קילי ימי ליבונה מימי נדהה טרם שלא תטבול בכרת קיימא ואורבה בימי ליבונה שבכר פסקה מראות יש לה להתרחק יותר ויורה ומכאן מוכח שלא היו אוכלין בטהרה חוליות. והדין נתון שמה טהרה יכולין לעשות בחיל' (ג) שהוא מטמאה בקבורת: וארי"ח ב"ח ארי"ח. הכל משהין בפני משח פניי מכשר ויין וארי"ח בשר שמן ויין ישן אמר רבא בשר שמן כל השנה ויין ישן בתקופת תמו. אמר

תורה אור השלם

1. ויקרא אלהים אל אבימלך בחלום הלילה ויאמר לו הןך מת על גבי האשה אשר לקחת והוא בקללת בעל:
2. ויקרא האדם שם אשתו כזה כי הוא היתה אם בהיטח: בהאשת ב.ג

לעזי רש"י

אפי"א. כרפסא. אליינדר"א. כוסבר. רודיליש"ש. פרחים צבוליים דקים. איגר"ר. חרות. חריפות. שינישקלאק"ש. שינישקלאק"ש. ממונה על משק הבית.

מוסף רש"י

בדק לן. מנסה אומג (עובדיו ב.ג). אס נצע להשיב (וחולין ב.ג). חוץ ממוזיגת הכוס. להשיב לו. והצעת המטה כו'. שדך קירוב ומטה סן ונלך לדי הרגל דכר (לענין ד').

לבעלה חוץ ממוזיגת הכוס והצעת המטה והרחצת פניו ידיו ורגליו והצעת המטה אמר רבא ילא אמרן אלא בפניו אבל שלא בפניו לית לן בה: ומזיגת הכוס משואל מחלפא ליה דביתהו בידא דשמאלא אביי מנחא ליה אפומא דכוכב רבא אבי סדיא רב פפא אשריפא ^ט אמר רבי יצחק בר הונא אמר רב הונא הכל משהין בפני השמש חוץ מבשר ויין אמר רב חסדא בשר שמן ויין ישן אמר רבא בשר שמן כל השנה כולה יין ישן בתקופת תמוז אמר רב ענן בר תחליפא הוה קאימנא קמיה דמר שמואל ואייתו ליה תבשילא דארדי ואי לאו דיהב לי איסתכני אמר רב אשי הוה קאימנא קמיה דרב כהנא ואייתו ליה גרנליי דליפתא בחלא ואי לאו דיהב לי איסתכני רב פפא אמר אפילו תמרתא דהנוניתא כללא דמילתא כ"ל דאית ליה ריחא ואית ליה קיוהא אבה בר איהו ומנימין בר איהו חד ספי מכל מינא ומינא אחד ספי מחד מינא מר משתעי אליהו בהדיה ומר לא משתעי אליהו בהדיה הגהו תרתין חסידי ואמרי לה רב מרי ורב פנחס בני רב חסדא ימר קדים ספי ומר מאחר ספי דקדים ספי אליהו משתעי בהדיה דמאחר ספי לא משתעי אליהו בהדיה ואמיר ומר זוטרא ורב אשי הוה קאימנא דבי אגור מלכא חליף ואויל אטורנגא דמלכא חזייה רב אשי למר זוטרא דחוויר

רב ענן ברית הוה קאימנא קמיה דמי"ח ואייתו ליה תבשילא דארדי ואי לא דיהיבי לי מיניי איסתכני ר"פ אמר אפי' חמרי דאונותא כללא דמילתא כל דאית ליה ריחא

(א) כ"ה גי' הדין וי"ב חס"מ ב"ה אוחת כס"י ג. נראה ל'ל' שהיא עמלה בעומתא קביות.